

Ruotsalaiset testasivat kolme .22 LR -kaliiperiin lyijytöntä patruunaa ja kaksi lyijyllistä verrokkia. Testiasaina käytettiin Anschützin M1422 -pienoiskivääriä sekä itselataavaa pistoolia ja revolveria.

RUOTSI TESTASI .22 LR LYIJYTTÖMÄT

Ruotsin Metsästäjäliitto testasi lyijyttömien .22 LR -kaliiperisten luotien tarkkuuden. Testillä haluttiin selvittää soveltuvatko ne tarkkuutensa puolesta metsästykseseen tai urheiluammuntaan.

TEKSTI JUSSI PARTANEN KUVAT OLA WÄLIMAA

Euroopan kemikaalivirasto antoi helmikuun alussa ensimmäisen ehdotuksensa niin sanottuun lyijyammusten tootaalikieltoon. Ehdotuksessa oli lukuisia epäkohtia. Yksi niistä oli siirtyminen lyijyttömiin pienoiskiväärien luoteihin viiden vuoden siirtymäajalla.

Metsästäjäliitto kävi keväällä lukuisia keskusteluja pohjoismaisten sisarjärjestöjensä kanssa. On selvää, että kemikaalivirastossa ei olla täysin ymmärretty pohjoismaisen metsästyksenkulttuurin erityispiirteitä ja

sen erityisvaatimuksia esimerkiksi metsästysluotien tarkkuudelle.

Kolme lyijytöntä ja kaksi verrokkia

Metsästäjäliitto sopi Ruotsin Metsästäjäliiton kanssa työnjaosta. Suomessa testattiin jääkö kokovaippa- tai pienoiskiväärinluodeista pienriistan lihaan lyijyä, mistä löytyy juttu tämän lehden sivuilta 56–59. Ruotsissa taas testattiin pienoiskiväärin lyijyttömien luotien tarkkuutta.

Reunasytytteinen .22 LR on yksi maailman käytetyimmistä kaliipe-

reista. Pohjoismaissa sillä on aina metsästetty pienriistaa, ja se on myös tärkeä harjoittelu- ja kilpailukaliiperi.

Ruotsin markkinoilta löytyy kolme lyijytöntä patruunaa .22 LR -kaliiperiin: kaksi Normalta ja yksi CCI:ltä. Kaikki kolme otettiin testiin. Tarjonta on sama Suomessa. Norman lyijyttömiä patruunoita on myyty meillä myös RWS:n tuotemerkillä.

Verrokkina käytettiin kahta lyijylytotista patruunaa: CCI:n Mini-Mag-ylääni- ja SK:n Rifle Match

-aliäänipatruunaa. Molemmat ovat Suomessa metsästyslaillisia.

Testattavana tarkkuus

Testiaseena toimi tarkaksi todettu Anschützin M1422, jonka päällä oli Leupoldin tähtäinkiikari 6,5-20x40. Lisäksi lyijyttömiä testattiin itselataavalla pistoolilla ja revolverilla, joita käytetään lopetusaseina.

Koska kemikaalivirasto asetti tiukat aikarajat rajoitusehdotuksen kommentointiin, niin Ruotsin Metsästäjiliitto päätti testata vain patruunoiden käyntiä. Tämä onkin ehkä tärkein patruunan ominaisuus, sillä jos tarkkuus ei riitä, niin patruunalla ei voida eettisesti metsästää pientä riistaa pidemmille matkoille.

Testi oli siis varsin yksinkertainen käyntikoe, jossa ammuttiin Anschützillä viiden laukauksen sarjoja 80 metriin ja mitattiin kasan koko. Pistoolin ja revolverin kasat ammuttiin 25 metristä. Lähtönopeudet mitattiin Pro Chrony chronograph -nopeusmittarilla.

Kolmesta lyijyttömästä vaihtoehdosta Norman Power ja Speed vakautuivat Anschützillä. Viiden laukauksen kasan koko Powerilla oli 94 ja Speedillä 64 millimetriä. CCI:n Copperilla kaikki luodit eivät vakautuneet, eikä viiden laukauksen kasa saatu mitattua. Copperin kolmen laukauksen kasa oli 94 millia.

Lyijyluodeilla ladatut CCI:n MiniMag ja SK:n Rifle Match pystyivät huomattavasti parempiin kasoihin. MiniMagin kasa oli 17 ja Rifle Matchin 19 millimetriä.

Tulos: tarkkuus ei riitä

Kemikaalivirasto tulee saamaan todennäköisesti useampia vastaavia käyntitestejä tarkasteltavakseen, ja patruunan riittävästä luotettavuudesta ja tarkkuudesta voidaan olla montaa mieltä. Tässä testissä lähdettiin siitä, että esimerkiksi riekolla tappava osuma-alue on halkaisijaltaan vain noin 2,5 senttimetriä ja ampumamatkat voivat olla melko pitkiä. Myös olosuhteille ja ampujan virheille on jätävä marginaalia.

.22 LR -luoti on suunniteltu laajenemaan perästään piipun mittoihin lähtövaiheessa. Tämä on mahdotonta lyijyä kovemmilla materiaaleilla, kuten kuparilla. Tästä syystä .22 LR -lyijyluotien korvaaminen on erittäin vaikeaa, ellei mahdotonta.

Kaksi testissä ollutta CCI:n patruunaa ja testaustauluja. Lyijylataus pystyi 80 metrin matkalta 17 millimetrin kasaan. Lyijytön taas ei vakautunut enää kunnolla, ja tauluun saatiin viidestä laukauksesta vain kolme.

Jos luodit tehdään lyijyä pehmeämmistä materiaaleista, niin luoti kevenee, ja saman tehon saavuttamiseksi tarvitaan kovempi lähtönopeus. Tämä taas heikentää tarkkuutta.

Kaksi testin luodeista vakautui ja kolmas ei. Osumatarkkuus lyijyttömällä oli selvästi lyijyluoteja huonompi. Testiraportissa todetaankin, että lyijyttömät .22 LR -patruunat soveltuvat korkeintaan lyhyen matkan metsästyksen, urheiluammunnan vaatimaan tarkkuuteen niistä ei ole.

Testin tehnyt Ruotsin Metsästäjiliiton Ola Wälmaa toteakin yksiselitteisesti:

– Markkinoilla ei ole yleisesti saatavana tarkkaa ja toimivaa .22 LR -kaliiperista lyijytöntä patruunaa metsästyksen. ■

Englanninkielisen testiraportin voi lukea kokonaisuudessaan sivulta metsastajaliitto.fi/luotitestit

.22 LR -PATRUUNOIDEN TARKKUUSTESTI

Anschütz 1422 -pienoiskiväärillä ammutut tulokset

Patruuna ja luodin paino (g)	Nopeus Nr 1. (m/s)	Nopeus Nr 2. (m/s)	Nopeus Nr 3. (m/s)	Nopeus Nr 4. (m/s)	Nopeus Nr 5. (m/s)	Kasan koko 80 m (mm)	Energia (J) V3 metriä	Patruunan hinta kpl/ €
Norma Power 1,6 g (sirpaloituva kuparivaippainen sinkkiluoti)	459	429	457	485	455	94	167	0,21
Norma Speed 1,6 g (kuparivaippainen sinkkiluoti)	457	481	464	483	449	64	174	0,18
CCI Copper 1,4 g (kuparijauhe/polymeeri)	472	519	489	513	511	92*	176	0,37
CCI MiniMag 2,3 g (lyijyluoti)	405	401	401	401	410	17	187	0,15
SK Rifle Match 2,6 g (lyijyluoti)	324	317	321	324	315	19	133	0,13

* Kaikki luodit eivät vakautuneet ja taustasta löytyi vain kolme osumaa: kasa on mitattu näistä kolmesta laukauksesta.